

Одеський національний медичний університет
Наукове товариство анатомів, гістологів, ембріологів,
топографоанатомів України

**ЗБІРНИК ТЕЗ ДОПОВІДЕЙ
VII КОНГРЕСУ НАУКОВОГО
ТОВАРИСТВА АНАТОМІВ,
ГІСТОЛОГІВ, ЕМБРІОЛОГІВ,
ТОПОГРАФОАНАТОМІВ УКРАЇНИ**

О д е с а
Видавець Бондаренко М. О.
2 0 1 9

Організаційний комітет конгресу:

Голова організаційного комітету:

Ю. Б. Чайковський - член-кореспондент НАМН України, професор, Голова НТ АГЕТ України завідувач кафедри гістології та ембріології Національного медичного університету ім. О. О. Богомольця.

Головний редактор: *О. Л. Аппельханс.*

Члени редакційної колегії: *Р. С. Вастьянов, О. І Тірон, Н. В. Нескоромна, Н. В. Мецзякова, П. М. Матюшенко, А. В. Тодорова, І. В. Прус.*

Відповідальний секретар: *Р. В. Прус*

Збірник тез доповідей VII конгресу наукового товариства анатомів, гістологів, ембріологів, топографоанатомів України, 2-4 жовтня 2019 р. -
3-41 **Одеса. Бондаренко М. О., 2019. - 372 с.**
ISBN 978-617-7829-12-5

УДК 611/612

МЕТОДИКА ВИКЛАДАННЯ АНАТОМІЇ ОПОРНО-РУХОВОГО АПАРАТУ ДЛЯ ПІДГОТОВКИ СТУДЕНТІВ ДО ЛІЦЕНЗІЙНОГО ІСПИТУ «КРОК-1»

Запорізький державний медичний університет, м. Запоріжжя, Україна

Однією із задач іспитів «КРОК» є перевірка здатності студентів до клінічного мислення. До буклетів ліцензійного іспиту традиційно виносяться до 20 питань з анатомії людини. Аналізуючи буклети попередніх років, з'ясувалось, що серед них міститься значна кількість питань з опорно-рухового апарату. Студентам пропонується ситуаційна задача, по умовах якої пацієнт скаржить на порушення рухових функцій. Необхідно дати відповідь: яка група м'язів або який нерв зазнали пошкодження. Тобто студенти мають розуміти будову та функції опорно-рухового апарату у його нерозривному взаємозв'язку з периферійною нервовою системою.

Вже декілька десятиліть в багатьох закордонних університетах суглоби, м'язи та їх іннервація вивчаються інтегровано, наголос робиться на функціональних групах м'язів та їх іннервації (Connighram, 1970, F. Netter, 2014). До речі, піонером такого функціонального підходу був академік В. П. Воробйов, ім'ям якого названі вулиці в Одесі та Харкові. На жаль, в сучасних вітчизняних підручниках (В. Г. Ковешніков, 2007, А. С. Головацький та ін., 2018), нема даних про функціональні групи м'язів.

Досвід останніх років, що, зокрема, базується на аналізі результатів ліцензійних іспитів, вказує на необхідність більш комплексного підходу до всіх розділів анатомії людини.

Для реалізації цього, при вивченні периферійної нервової системи, бажано орієнтувати студентів на обов'язкове повторення матеріалу з міології, а саме, з біомеханіки м'язів, які іннервують відповідні нерви.

При підготовці до ліцензійного іспиту «КРОК», пропонується давати стисло інформацію про рухи у суглобі, групу м'язів, що діють на суглоб, нерви, що їх іннервують, та порушення, що виникають при пошкодженні відповідних м'язів та нервів.

Розглянемо дану методику на прикладі викладання анатомії верхньої кінцівки. Відведення у плечовому суглобі відбувається за рахунок скорочення дельтоподібного м'яза (ін. - пахвовий нерв). Згинання в плечовому суглобі здійснюється скороченням дзьобо-плечового та двоголового м'язів, згинання в ліктьовому суглобу - двоголового та плечового м'язів (ін. - м'язово-шкірний нерв). Триголовий м'яз здійснює розгинання плечового та ліктьового суглобів; а розгинання кисті та пальців - задня група м'язів передпліччя (іннервація всіх розгиначів - променевий нерв). При пошкодженні відповідного нерва виникає симптом «звисання кисті». Згинання кисті та пальців здійснюється за рахунок передньолатеральної групи м'язів (іннервація - серединний нерв, пошкодження нерва - симптом «мавпяча лапа») та передньомедіальної групи (іннервація - ліктьовий нерв, пошкодження - «рука акушера»).

Аналогічно пропонується інтегровано викладати студентам вегетативну іннервацію та кровопостачання внутрішніх органів. Це дозволить їм створити більш повну уяву про будову організму в цілому.

Таким чином, на нашу думку доцільно наприкінці викладання анатомії опорно-рухового апарату останнє заняття присвятити функціональній анатомії суглобів та м'язів та ввести поняття про патологічні симптоми, що виникають при ушкодження м'язів та нервів.

Доречно запропонувати студентам на початку першого семестру вести таблиці, які включатимуть назви суглобів, кісток, що утворюють суглоб, м'язів, нервів та судин, що їх іннервують та здійснюють кровопостачання, та заповнювати їх протягом всього періоду вивчення дисципліни.